

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije
Nataše Pirc Musar
na odprtju razstave o Ferdinandu Avguštinu Hallersteinu
ob 320. obletnici njegovega rojstva in 30. obletnici vzpostavitve
diplomatskih odnosov med Slovenijo in Ljudsko republiko Kitajsko**

Ljubljana, 26. april 2023

Velja govorjena beseda!

*Spoštovani gospod direktor Arhiva Republike Slovenije,
spoštovani veleposlanik Ljudske republike Kitajske,
gospo in gospodje.*

Veseli me, da smo se zbrali ob dogodku, ki je poseben zaradi svojega prepleta sedanjosti in zgodovine, umetnosti, medčloveških odnosov in znanosti. Vse to simbolizira 320. obletnica rojstva Ferdinanda Avguština Hallersteina.

Ferdinand Avguštin Hallerstein – Liu Songling – je tako rekoč moj – časovno oddaljeni – sosed. Mengeš, v katerem je bil rojen, je manj kot 10 kilometrov stran od mojih rojstnih Mekinj in le pol ure hoda od mojega sedanjega doma v Radomljah.

Njegova pot jezuita, matematika in astronoma, ki ga je vodila preko današnje Avstrije, Romunije, Italije, Portugalske in Indije na Kitajsko, je bila namreč izjemna. Naj se pri opisu njegove znanstvene poti le za hipec naprej pomudim v Evropi. Poudariti namreč velja, da je njegovo delo odmevalo tudi na našem kontinentu. Mednarodno akademsko

priznanje znanstvenika je namreč dobil v dopisovanju s pariško akademijo, londonsko Kraljevo družbo in Sanktpeterburško akademijo.

Osrednja zgodba Hallersteina pa ni povezana z Evropo, temveč s Kitajsko. S svojim delom je pustil velik pečat prav tam, kjer je sicer preživel polovico svojega življenja, s svojimi inovacijami in znanstvenimi dosežki pa navduševal svet. Le kdo ne bi bil ponosen na takega soseda?

Žal je potem ta briljantna kariera utonila v pozabo in bi morda tam tudi ostala, če ne bi prišlo do še enega potovanja, tokrat v obratni smeri. Šlo je za potovanje umetnice Huiqin Wang s Kitajske v Slovenijo, ki pa je na koncu bilo več, kot to. Huiqin je v Sloveniji ostala – tu jo je obdržala ljubezen. Tri desetletja že traja duhovna povezava med njo in Hallersteinom in verjamem, da zaradi tega njen mož Mitja ni ljubosumen.

V tem času so poteze njenih čopičev na osnovi pisnih opisov ustvarile Hallersteinovo podobo, ki je med drugim našla svoje mesto tudi na slovenske poštne znamke. Njeno vztrajno proučevanje je Hallersteina ponovno postavilo na mesto, ki si ga zasluži. Pomembnega znanstvenika, ki je povezal evropsko in kitajsko znanje. Huiqin ga je s svojo slikanico »Hallerstein – Slovenec v Prepovedanem mestu« približala tudi otrokom. Slovenski astronomi so po njem poimenovali asteroid, ta razstava pa bo s številnimi dokumenti, ki še okrepila naše vedenje o njem, ne le v strokovnih krogih, ampak v celotni družbi.

Pomembno sporočilo te razstave se skriva v sodelovanju med Arhivom Republike Slovenije in kitajskimi državnimi arhivi. Samo dobrim odnosom med obema arhivoma se lahko zahvalimo, da imamo danes možnost biti priče tako pomembnemu dogodku. Sodelovanje med arhivoma in sploh sodelovanje slovenskih znanstvenic in znanstvenikov z njihovimi kitajskimi kolegicami in kolegi je gradnik mostov med državama. Želim si, da bi ti mostovi bili še močnejši in da bi medsebojno sodelovanje zajelo čim več področij znanosti, tako humanistike kot družboslovja in naravoslovja.

Znanost ne deli – znanost bogati. In ravno univerzalni jezik znanosti je Hallersteinu omogočil, da je bil sprejet in cenjen v zanj in za Evropejce tedaj tujem okolju. Jezik njegove in kitajske znanosti nam bo še bolj približala kopija njegovega zvezdnega

opazovalnika iz cesarskega astronomskega observatorija v Pekingu, ki jo pričakujemo v kratkem in bo našla svoje mesto tu v bližini. Danes pa se seznanjamo z dokumenti iz obeh držav, ki nam bodo pomagali približati Hallersteina kot znanstvenika in človeka.

Naj se ob tem spomnim še na eno znamenito osebnost; Almo Karlin, svetovno popotnico in pisateljico, ki se je pred več kot sto leti odpravila na pot okrog sveta v času, ko ženske niso pogosto potovale same, brez vnaprejšnjega načrta in finančnih sredstev za tako potovanje. Na tej poti je izjemno pomembno poglavje imelo njeno bivanje na Kitajskem. Alma simbolizira prihodnost, ki jo kar nekako pozabljamo: da bi lahko en drugega razumeli, se moramo obiskovati, moramo biti radovedni. Ne smemo se zapirati v lastne meje. Tudi v tem smislu bi se rada zahvalila Huičin, pa tudi vsem ostalim raziskovalkam in raziskovalcem v Sloveniji, ki nam pomagajo približati in razumeti Kitajsko. Seveda pa si želim tudi, da bi na Kitajskem razumeli Slovenijo. Zato upam na čim več novih Alm, ki bodo ambasadorke Slovenije in slovenske kulture, ne samo na Kitajskem, pač pa Vzhodni Aziji nasploh.

Še enkrat torej – iskrena hvala vsem za vaš trud.